

РАЙОНЕН СЪД - ШУМЕН

В СЪТРУДНИЧЕСТВО С

ИНИЦИАТИВА ЗА УКРЕПВАНЕ НА
СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В БЪЛГАРИЯ
НА USAID И ИЙСТ УЕСТ МЕНИДЖМЪНТ
ИНСТИТУТ

Инициатива за укрепване
на съдебната система в България

България, София 1000, ул. "Съборна" 2А, ет. 6
Тел.: +359 2 984 8740 Факс: +359 2 984 8755
www.ewmi-bg.com office@ewmi-bg.com

<u>Съдържание</u>	
Обща информация	3
<ul style="list-style-type: none"> ■ Съдии и съдебни служители ■ Адвокатска колегия гр. Шумен ■ Подсъдност ■ Статистика на натовареността на съдиите с дела 	3 3 3 4
Съдилища-модели и съдилища-партньори	4
Районен съд - Шумен: предизвикателства и успехи	6
Постижения като съд-партньор:	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Съдебна администрация ■ Информационна технология и автоматизация ■ Работа с обществеността ■ Обучение и професионално развитие 	7 8 8 9
Заключение	10

Районен съд - Шумен

В Районен съд – Шумен работят 56 души.

Съдии: 18

Съдебни служители: 38

Съдии

5 съдии по граждански дела

7 съдии по наказателни дела

4 съдия-изпълнители

2 съдии по вписванията

Съдиите са разпределени по отделения
в зависимост от вида на делата, които гледат.

Съдебни служители

Съдебните служители в съда включват административен секретар, съдебни секретари, служители в служби “Съдебно изпълнение”, архивар, призовкари, снабдител, главен счетоводител, поддържащ персонал.

Адвокатска колегия

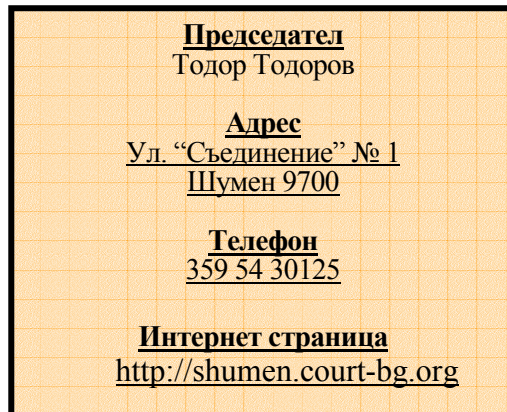
Адвокатската колегия гр. Шумен включва адвокати от общините Шумен, Нови Пазар и Велики Преслав. Понастоящем в колегията членуват 153 адвокати.

Адвокатите са членове на адвокатските колегии. Районите, броят и седалищата на адвокатските колегии се определят от Висшия адвокатски съвет. Адвокатските колегии имат следните органи: Общо събрание, Адвокатски съвет, Контролен съвет и Дисциплинарен съд. Общото събрание се състои от адвокати, приети в адвокатската колегия. Председателите на Адвокатския съвет и на Дисциплинарния съд, както и членовете им и членовете на Контролния съвет се избират от Общото събрание за период от 2 години.

Подсъдност

Районен съд – Шумен е един от трите районни съдилища в района на Окръжен съд – Шумен. Населението на Шумен е приблизително 103,000 жители и представлява следните етнически групи:

Етническа група	Българи	Турци	Роми	Други
% от населението	60%	29%	8%	3%

Районен съд - Шумен е един от трите районни съда в Шуменски съдебен окръг.

Окръжен съд – Шумен
 Районен съд – Шумен, Районен съд – Нови Пазар,
 Районен съд – Велики Преслав

Районен съд – Шумен разглежда следните дела:

Граждански (I инстанция)
 Наказателни (I инстанция)

Делата се обжалват пред:

Окръжен съд Шумен
 Върховен касационен съд
 Върховен административен съд
 (само административни дела)

Таблица 1: Делопоток на Районен съд – Шумен (по данни, предоставени от съда).

Година	Несвършени дела към 1 януари	Постъпили нови дела		Общ брой дела	Свършени дела
		Граждански	Наказателни		
2000	1213	2425	1252	4890	3715
2001	1176	2313	1354	4843	3714
2002	1129	2796	1593	5518	4068
2003	1450	3125	1858	6433	5019
2004	1414	4070	2084	7568	5744

Таблицата 2: Сравнение с процента решени дела за страната (дела, свършени в тримесечния срок) по данни на Министерство на правосъдието и съда.

	Решени граждански дела, 1-ва инстанция					Решени наказателни дела от общ характер, 1-ва инстанция				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Районен съд – Шумен	61%	54%	59%	64%	76%	65%	71%	71%	64%	63%
Средно за страната	77%	73%	75%	76%	74%	50 %	50 %	44 %	47%	50%

Програма “Съдилища-модели и съдилища-партньори”

Програмата за съдилища-модели в България е създадена през 2000 г. от Проекта за развитие на съдебната система (ПРСС) към Американската агенция за международно развитие. От 2001 г. ПРСС работи на местно ниво с определени съдилища по програмата “Съдилища-модели”. Главната цел на програмата е да се подобри правораздаването и по този начин да се спомогне за повишаване на общественото доверие в съдебната система. Всеки съд-модел служи за образец при разпространяване на положителния опит в българската съдебна система. През 2003 г. започна и програма “Съдилища-партньори”. Съдилищата-модели станаха партньори с други съдилища.

Съдилищата-модели и съдилищата-партньори са съдилища, които притежават следните характеристики:

- Достъп до правосъдие;
- Бързина и навременност
- Равенство, справедливост и честност;
- Независимост и отчетност;
- Непрекъснато усъвършенстване;
- Обществено доверие.

За придобиването на тези характеристики, съдилищата-модели и съдилищата-партньори се нуждаят от следните компоненти:

- Етично, активно и добре обучено ръководство;
- Висок професионализъм на съдиите и съдебните служители, които непрекъснато се усъвършенстват чрез обучения и обмяна на информация;

- Качествено управление на съда;
- Прозрачен и ефективен процес на работа, при който забавянето е намалено до минимум, делопотокът е улеснен и приносът на всеки един служител е съществен.

С цел подобряване и улесняване достъпа на гражданите, постигане на прозрачност и откритост в съдилищата, ПРСС се съсредоточи върху няколко от многобройните аспекти на работата на съда. Оказаната помощ е в следните области:

- Модернизация на оборудването и най-рационално използване на физическото пространство;
- Прилагане на унифицирана система за вертикално подреждане на делата според поредния номер и на подобрена система за търсене на делата;
- Оптимизиране на работния процес чрез компютъризация, обучение и ново подреждане на работните места;
- Обучение и развитие на човешките ресурси.

Като отчита осъществяването на ефективното управление на съда, ПРСС помогна при създаването на план за подобряване работата на съда. Този план набляга на дейности, свързани с оптимизиране управлението на съда, съдебната администрация, информационните технологии, обучението и работа с обществеността. През 2004 г.

съдилищата - модели и съдилищата - партньори поеха ангажимент да работят върху разработването и прилагането на различни мерки за намаляване забавянето на делата, прозрачни процедури за наемане на съдебни служители, предоставяне на информация на гражданите, публично оповестяване на съдебните такси, поставяне на указателни табели и използване на автоматизирана система за управление на делата.

Програма “Съдилища-партньори” започна през лятото на 2003 г. По тази програма всеки съд-модел започна работа с друг съд “партньор” с цел обмяна на опит, практика и прилагане на тези резултати и в други съдилища. Съдилищата-модели увеличават своите познания и ангажименти към съдебната реформа, като поемат ролята на лидер в работата с други съдилища. **Районен съд – Шумен** си партнира с Окръжен съд – Шумен от 2003 г..

В момента има **11 съдилища-модели**, които работят с ПРСС: окръжните съдилища в Благоевград, Габрово, Шумен, Смолян и София; районните съдилища в Благоевград, Габрово, Смолян и София; и апелативните съдилища в Пловдив и София. В момента има **10 съдилища-партньори**, които работят с ПРСС: районните съдилища в Чепеларе, Гоце Делчев, Севлиево, **Шумен** и наказателна колегия на Софийски районен съд; окръжните съдилища в Кърджали, Кюстендил, Монтана, Велико Търново и Враца.

Работата с Районен съд – Шумен продължава в рамките на Инициатива за укрепване на съдебната система. Проект за развитие на съдебната система сега се нарича Инициатива за укрепване на съдебната система.

Районен съд – Шумен: предизвикателства и успехи

Преди да започне работа със съдилищата-модели и съдилищата-партньори, Проект за развитие на съдебната система извърши проучване на редица съдилища в страната. Установи се, че голяма част от съдилищата в страната са изправени пред сходни проблеми:

- Недостиг на финансови и човешки ресурси
- Недостатъчно автоматизиране на работното място
- Липса на систематично структуриране на обучение за съдебните служители, а съдиите с административни отговорности имат нужда от обучение по надзорни, управленчески и административни умения.
- Неефективно разпределение на работата между служителите
- Недостатъчен достъп за обществеността: стари и недостатъчни на брой указателни табели и други средства за информиране на гражданите, кратко работно време с граждани; липса на учтиво обслужване.

Постижения като съд-партньор

През 2003 г. Районен съд – Шумен бе избран да бъде един от съдилищата-партньори и започна работа с ПРСС. Критериите за подбор включваха готовността на ръководството на съда и на другите служители да се ангажират в процеса на промяна на съда, на компетентността на служителите и съдиите, нивото на автоматизация и колко ефективно се използва физическото пространство.

Сътрудничеството е в пет основни области:

- автоматизация на съда
- подобряване обслужването на гражданите
- текущо професионалното развитие/обучение
- достъп до съда
- подобряване процеса на работа.

Съдебна администрация

Цели: Първоначалните цели на Районен съд – Шумен включват оптимизиране ефикасността на дейността на съда чрез уеднаквяване и реорганизиране на работния процес, подобряване на процедурите, елиминиране на излишната работа.

Постижения:

- **Последователна и вертикална система за подреждане на папките:** Системата представлява въвеждането на унифицирани папки за дела с цветово кодиране и използването на карти за взето дело. Новата система позволява по-лесен достъп и проследяване на делата, организиране на пространството, където се съхраняват дела и по-лесно намиране на дела, ако не са на съответното място (чрез въвеждане на карти за взето дело).

- Служителите въведоха допълнителни подобрения, като обозначават на папката кога се очаква делото да бъде решено.
- **Табелки и имена:** Всички съдебни служители носят табелки и имената си и могат лесно да бъдат идентифицирани. Това помага за по-доброто обслужване на гражданите.
- **Непрекъснато работно време.** Деловодството на съда работи без прекъсване от 9.00 до 17.00 часа. Това увеличава достъпа на гражданите до съда в удобно за тях време.
- **За да се уеднаквят процедурите,** последователното изпълнение на административните задачи и функции и осигуряването на приемственост в работата на служителите, са създадени наръчници за служители от гражданско и от наказателно деловодство, както и за призоваване. Наръчниците са разпространени във всички съдилища в страната.

- **Всички съдебни служители подписват и са обвързани** от Правила за професионална етика (Правилата са част от инициативата на Националното сдружение на съдебните служители).
- **Разпределение на дела на случаен принцип:** съдът стриктно спазва разпоредбите на Правилника на съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища.
- **Статистически отчети:** на всеки два месеца се проверява натовареността на съдиите и се предприемат необходими мерки, за да се запази баланса при натовареността с дела.

Информационни технологии и автоматизация

Цел. Увеличаване на прозрачността, ефективността и качеството на работата на съда чрез автоматизиране на работните места и въвеждане на електронна система за управление на делата.

Постижения:

- **Автоматизирани операции:**

Няколко от съдиите и повечето от съдебните служители имат напълно компютъризиран работно място с отделни телефони и достатъчно удобно разположена техника. Работните места са свързани в мрежа, но имат ограничен достъп до информацията по делата чрез система за управление на делата. Мрежовият сървър няма достатъчно капацитет да поддържа съвременна система за управление на делата. Има нужда и от допълнителни компютри за съдиите и съдебните секретари.

- **Интернет страница** на съда дава подробна информация за: структурата на съда, съдии, служби и отдели, съдебни зали, банкова информация и адрес.

Работа с обществеността

Цел: Гарантиране на адекватен достъп на обществеността до съда, предоставяне на повече информация и повишаване на справедливостта и прозрачността на процесите в съда, увеличаване ефективността на работа и качеството на обслужване на вътрешните и външни клиенти чрез подобряване и модернизиране на физическото пространство в съда.

Постижения:

- **Предоставянето на информационни материали на обществеността.** Във всеки окръжен и районен съд в България има **Пътеводител за гражданите в съдебните процедури**. Наръчникът може да се използва от гражданите и съдържа преглед на българската съдебна система, указател на съдилищата в страната, карта на съдебните райони, седем брошури за гражданите. Разположението на постерите по стените на Районен съд – Шумен е в зависимост от информацията, която представят. Всички граждани, включая адвокати, могат да намерят информация по следните теми и процедури:

- Как да си извадим свидетелство за съдимост
 - Какво трябва да знаете като свидетел
 - Българската съдебна система: Въведение
 - Жертвата на престъпление има своите права
 - Най-често задавани въпроси от съдебни заседатели
 - Получили сте призовка. А сега какво?
 - Правни средства за защита срещу недобросъвестните страни
- **График на насрочените дела:** актуализирани графици се поставят в фойето на съдебната сграда и пред съдебните зали.
 - **Кутия за предложения и оплаквания** е разположена до входа на съда.
 - **Таблица с държавните такси** е поставена на няколко видни места в съда. При всяко съмнение за корупция трябва да се информира заместник – председателя на съда.
 - **Информационни табла** са поставени във фойето на съда, в деловодствата и съдебните зали.
 - **Има стандартни форми,** които срещу минимално заплащане могат да се вземат от помещението с копирната машина

Обучение и професионално развитие

Цели: Подобряване на знанията и развиване на професионалните умения на всички служители на съда, развиване на вътрешния капацитет на съда за организиране на обучения за служители, увеличаване на ефективността на работата, подобряване на удовлетвореността от работата и гарантиране на непрекъснатост и последователност при предоставянето на висококачествени услуги на обществеността.

Постижения:

Обучението и професионалното развитие укрепват лидерството и управлението на съда, помагат на съдиите и съдебните служители да бъдат по-активни участници в процеса на промени, подкрепян от Програмата “Съдилища-модели”. То открива възможности за обмен на информация между съдилищата, като заимства от най-добрите международни практики, представени от американски експерти. Резултатите са повишена продуктивност, която води до по-пълно удовлетворение от работата и позволява на съда да предоставя по-висококачествени услуги на гражданите.

Съдиите и служителите от Районен съд - Шумен редовно участват в колкото може повече обучения. Обученията включват следните теми: процес на призоваване, опреснителна граматика за съдебните секретари, стресоустойчивост и управление на времето, работа в екип, работа с АСУД и с LOTUS за системни администратори, работа в гражданско деловодство, управление на делопотока, обслужване на граждани, управленски умения, лидерство, правила за

професионална етика на съдебните служители, обучение по Кодекса на труда, стратегическо планиране, модел за подбор и наемане на служители.

Национално Сдружение на Съдебните служители (НССС): Съдът активно работи с НССС –сдружение, чиято цел е да подобри професионализма на съдебните служители в цялата страна. Работата на съда с НССС укрепва професионалните умения на съдебните служители.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През времето, пред което Районен съд - Шумен е съд-партньор, бяха постигнати редица важни цели. Чрез процесите на модернизация и автоматизация се подобри цялостната работа на съда. Проведените обучения подобриха професионалните умения на служителите, както и взаимоотношенията между отделните участници и гражданите и бе създадена система за постоянно подобряване на уменията на съдебните служители. По-качествената работа и услуги за клиентите допринесе за по-ефикасен и справедлив съдебен процес и по-

добър обществен имидж на съдебната система.

Изпълнението на целите, залегнали в плана за подобряване работата на съда, доведе до по-голяма ангажираност на съдиите и служителите при повишаване на прозрачността на съдебните процедури. Обучението е основен елемент от оказаната помощ. То увеличи ефекта от материалната и техническа помощ и помогна при въвеждането на нови методи на работа. Нещо повече, това създаде нуждата от постоянна квалификация на служителите, с което да се гарантира, че промените ще продължат.